

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра мовознавства

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення кафедри мовознавства
27.09.2025 року,
протокол № 2.

Завідувачка кафедри, докторка
педагогічних наук, професорка

Ольга НАГОРНА
27.09.2025 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ГУМАНІТАРНА БЕЗПЕКА»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки

РОЗРОБНИК

Доцент кафедри мовознавства,
кандидат філософських наук, доцент
_____Віталій МУДРАКОВ
27 вересня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка

_____Тетяна ТЕРЕЩЕНКО
27 вересня 2025 року

м. Хмельницький
2025

**Освітньо-професійна програма «Бакалавр»
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки
(<http://www.univer.km.ua/kafmov>)**

Назва навчальної дисципліни	ГУМАНІТАРНА БЕЗПЕКА
Викладач	Практичні заняття, залік: Мудраков Віталій Вікторович, канд.філос.н., доцент (http://www.univer.km.ua/kafmov)
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Електронна адреса: kafmov (під доменом univer.km.ua), vitaly.mudrakov@gmail.com Профіль у соціальних мережах: Facebook ORCID: ID: https://orcid.org/0000-0002-5788-1289
Інформаційні ресурси	Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус № 2, пров. Володимирський, 12, ауд. 313: Мудраков Віталій Вікторович: п'ятниця з 15.00 до 16.20; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00

Опис навчальної дисципліни

Цілі та особливості навчальної дисципліни	<p>Мета дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння гуманітарної безпеки як ціннісно-смыслового, соціокультурного та суспільно-політичного явища сучасного світу.</p> <p>1.2. Основні завдання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опанування базових понять і концепцій гуманітарної безпеки; - формування розуміння гуманітарних, соціокультурних та інформаційних вимірів безпеки; - засвоєння ролі освіти, мови, культури, релігії, філософії та критичного мислення у забезпеченні гуманітарної безпеки; - аналіз проблем ідентичності, мультикультуралізму та громадянського суспільства в контексті гуманітарної безпеки; - ознайомлення з принципами інформаційної безпеки, протидії маніпуляціям та інформаційним загрозам; - розвиток навичок гуманітарного аналізу, прогнозування та проектування суспільних процесів. <p>1.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні поняття, категорії та концепції гуманітарної безпеки; - гуманітарні, соціокультурні та ціннісні виміри безпеки сучасного суспільства; - роль освіти, культури, філософії та критичного мислення у забезпеченні гуманітарної безпеки;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - основи теорій ідентичності, мультикультуралізму та громадянського суспільства; - принципи функціонування інформаційного простору та загрози інформаційній безпеці; - базові підходи до гуманітарного прогнозування та проектування. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати гуманітарні загрози й ризики у соціальному, культурному та інформаційному просторі; - застосовувати критичне мислення для оцінювання публічних дискурсів і медіаматеріалів чи літератури; - інтерпретувати проблеми ідентичності та політики пам'яті в контексті гуманітарної безпеки; - оцінювати роль інститутів громадянського суспільства у забезпеченні гуманітарної безпеки; - використовувати гуманітарні підходи для прогнозування та проектування суспільних процесів; - формулювати аргументовані висновки з проблем гуманітарної безпеки.
<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Інтегральна компетентність (ІК)</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 15. Здатність виконувати конституційний обов'язок щодо захисту Вітчизни, незалежності територіальної цілісності України.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань у різних сферах професійної діяльності.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>ПР 2. Ефективно працювати з інформацією, добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.</p> <p>ПР 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.</p> <p>ПР 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.</p> <p>ПР 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.</p> <p>ПР 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчання.</p>

	ПР 20. Виявляти навички і уміння, необхідні для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності територіальної цілісності України.			
Місце дисципліни в логічній схемі (Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни)	Курс навчання – 2-й курс, 3-й семестр. Тип дисципліни – вибіркова. Для успішного опанування дисципліни студенти повинні володіти знаннями навчальних дисциплін «Інформаційні системи та технології», «Основи теорії мовної комунікації», «Психологія спілкування».			
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ЄКТС / 90 годин, у тому числі, аудиторної роботи – 36 годин, самостійної роботи – 54 години.			
Форма навчання	Денна			
Мова викладання	українська			
Формат вивчення навчальної дисципліни	Офлайн/онлайн: практичні заняття, виконання самостійної роботи, консультації, залік тощо. Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, магнітофон, комп'ютер.			
Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та підсумкового контролю	Години (лекції / практичні)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів
	6/9	Безпека як гуманітарна проблема. Ключові поняття гуманітарної безпеки. Закон України «Про національну безпеку». Концепція сталого розвитку ООН.	Робота з нормативно-правовими та концептуальними документами; проблемний виклад матеріалу; дискусійні питання; усне опитування; виконання індивідуальних письмових завдань.	Практичне заняття – 5
	6/9	Засоби гуманітарної безпеки. Феномен сучасної освіти. Духовність, філософія, гуманність. Критичне мислення: логіка та практика аргументації.	Аналіз філософських і публіцистичних текстів; дискусія; робота з кейсами; виконання аналітичних завдань; підготовка коротких доповідей або презентацій.	Практичне заняття – 5
	6/9	Ідентичність як безпека і мультикультуралізм. Філософія ідентичності: від усвідомлення самості до реалізації громадянина. Історична та культурна пам'ять. Ментальність та менталітет в діалозі культур.	Обговорення теоретичних підходів; аналіз прикладів з історичної та культурної практики; дискусійні питання; індивідуальні завдання; усні виступи; письмове есе.	Практичне заняття – 5
	6/9	Політика безпеки та громадянське суспільство.	Робота з аналітичними матеріалами та публічними документами; групове	Практичне заняття – 5

		Політика пам'яті та політична нація. Ідеології та громадянське суспільство. Роль інститутів громадянського суспільства в гуманітарній безпеці.	обговорення; аналіз кейсів; презентації; поточне усне опитування.	
	6/9	Інформація та інформаційна безпека. Принципи функціонування інформації. Соціальні мережі та сучасні ЗМІ: світоглядні маніпуляції, пропаганда, інформаційні війни. Аналітика та проєкція інформаційної безпеки.	Аналіз медіаматеріалів і публічних дискурсів; робота з інформаційними джерелами; дискусія; виконання письмових аналітичних завдань; тестування.	Практичне заняття заняття – 5
	6/9	Дослідницька практика прогнозування та проєктування в сфері гуманітарної безпеки. Сучасні світоглядно-ціннісні моделі: аналіз, конструювання, потенціал. Гуманітарна безпека: прогнозування проєктів. Гуманітарна безпека: парадигмальне проєктування.	Проектна та дослідницька робота; аналіз сценаріїв; індивідуальні та групові завдання; підготовка та захист проєктних пропозицій; презентація результатів.	Практичне заняття заняття – 5
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hamilton, J. T. <i>Security: Politics, Humanity, and the Philology of Care</i>. Princeton University Press, 2013, 336 p. 2. Honneth, A. <i>Kampf um Anerkennung. Zur moralischen Grammatik sozialer Konflikte</i>. Suhrkamp, 1992. 341 S. 3. Kastner, J., Susemichel, L. <i>Identitätspolitik: Konzepte und Kritiken in Geschichte und Gegenwart der Linken</i>. 3. Aufl., Unrast, 2022. 152 S. 4. Мудраков, В. «Гуманітарна безпека: від проблем галузевого визначення до особливостей дидактичної визначеності». <i>Феномен безпеки: соціально-гуманітарні виміри</i>, за науковою редакцією Віталія Мудракова, Хмельницький, ФОП Мельник А. А., 2022, с. 309–331. https://elar.khmnu.edu.ua/handle/123456789/12513 5. Мудраков, В., Лютко, Н., і Гапченко, О. «Гуманітарна безпека як освітній проєкт». <i>Філософія освіти. Philosophy of Education</i>, вип. 30, № 2, березень 2025, с. 56–70. https://doi.org/10.31874/2309-1606-2024-30-2-4. 			
Методи навчання та форми поточного контролю	<p><i>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Гуманітарна безпека» (розміщені в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</i></p> <p>Під час практичних занять застосовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - традиційний усний виклад навчального матеріалу з елементами проблемного навчання; - створення проблемних ситуацій та їх колективне обговорення; 			

	<ul style="list-style-type: none"> - аналіз гуманітарних, соціальних, політичних та інформаційних кейсів; - дискусія, діалог, круглий стіл; - робота з нормативно-правовими, аналітичними та концептуальними текстами; - аналіз медіаматеріалів і публічних дискурсів; - підготовка презентацій, доповідей, есеїв та аналітичних письмових робіт; - виконання індивідуальних і групових дослідницьких та проєктних завдань.
Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	<p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за згідно Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням Вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р №523/25. (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158).</p> <p>Завдання та формат виконання визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Гуманітарна безпека» (розміщені в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</p>
Підсумковий контроль	<p>Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «Гуманітарна безпека» та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php)</p> <p>Залік. Структура білету включає переклад тексту, виконання тесту, усне висловлювання з теми.</p>
Критерії оцінювання	<p>1. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за згідно Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням Вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р №523/25. (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158).</p> <p>2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf).</p>
Порядок отримання додаткових балів	<p>Студент може отримати додаткові бали за участь у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо, за публікацію наукової статті за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною.</p>
Політика академічної доброчесності	<p>Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188</p>
Політика врегулювання конфліктів	<p>Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://www.univer.km.ua/)</p>
Зворотній зв'язок	<ol style="list-style-type: none"> 1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в

	університеті.
--	---------------

Обліковий обсяг 0,4 ум.др.арк.